

WSTĘP

Po Soborze Trydenckim koronacje obrazów i figur maryjnych ujęto w ramach przepisów prawnych podjętych podczas XXV¹ sesji 3 grudnia 1563 r. Dotychczasowe praktyki prywatne, dokonywane przez szlachtę, mieszczaństwo czy korporacje, zastąpiło koronacją wizerunków na prawie diecezjalnym. Uroczystość taka odbywała się za zgodą i przy obecności miejscowego biskupa.

Początków takiej praktyki w Polsce należy upatrywać w uroczystej koronacji wizerunku Matki Bożej Częstochowskiej w 1717 r. Do 2000 r. przeprowadzono takich aktów koronacyjnych 197, z czego po II wojnie światowej odnotowano aż 135². Było to związane przede wszystkim ze Ślubami Jasnogórskimi z 1956 r., a następnie przeżywanym milenium.

Długoletnie zabiegi prymasa Stefana Wyszyńskiego i episkopatu zaowocowały uregulowaniem stanu prawnego Kościoła w Polsce. Tymczasowa administracja na Ziemiach Odzyskanych ustanowiona przez kard. Augusta Hlonda 15 sierpnia 1945 r. została zastąpiona pełnoprawnymi diecezjami. 28 czerwca 1972 r. papież Paweł VI wydał bullę *Episcoporum Poloniae coetus*. Ogłosił w niej m.in. podział administracji gorzowskiej na trzy diecezje: gorzowską, szczecińsko-kamieńską i koszalińsko-kołobrzeską.

Pierwszy ordynariusz, po zorganizowaniu podstawowych struktur diecezjalnych, podjął starania o koronację Piety skrzatuskiej. Jan Paweł II ogłosił 25 marca 1981 r. nowe *Obrzędy koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny*³. Czczona w Skrzatuszu figura Matki Boskiej Bolesnej w jedynym wówczas sanktuarium diecezjalnym spełniała wszelkie warunki stawiane przez Kongregację do spraw Sakramentów i Kultu Bożego⁴. Po odpowiednich przygotowaniach uroczysta koronacja odbyła się 18 września 1988 r.

Obchodzony w bieżącym roku jubileusz 25-lecia tego aktu zmobilizował pasterzy i wiernych diecezji do podjęcia szeroko zakrojonych prac remontowych, renowacyjnych i budowlanych. Odrestaurowano Pietę i podjęto wiele zabiegów pielęgnacyjnych w sanktuarium. Na terenach przylegających do kościoła zaprojektowano kapliczki Drogi Krzyżowej i Dom Pielgrzyma.

8 czerwca 2013 r. zorganizowano konferencję naukową, na której referaty dogmatyczne i historyczne poświęcone kultowi maryjnemu i przeszłości sanktuarium skrzatuskiego wygłosili naukowcy z kilku uczelni polskich. Rocznica koronacji Matki Boskiej Skrzatuskiej zaowocowała także podjęciem inicjatywy wydawania „Rocznika Skrzatuskiego”. W tym roku ukazuje się pierwszy tom. Zawiera on tematykę mariologiczną i historyczną. Dołączono także dział recenzji dotyczący publikacji traktujących

¹ *Dokumenty soborów powszechnych, t. IV, (1511-1870)*, red. A. Baron, H. Pietras, Kraków 2005, s. 780-785.

² A. Witkowska, *Koronacja obrazów*, Encyklopedia Katolicka, t. 9, kol. 885.

³ *Obrzędy koronacji wizerunku Najświętszej Maryi Panny*, „Koszalińsko-Kołobrzeskie Wiadomości Diecezjalne” 16(1988), nr 1-2, s. 1-16.

⁴ Tamże, s. 3-4.

o regionie oraz kalendarium ważniejszych wydarzeń związanych ze Skrzatuszem z aneksem zawierającym archiwalne fotografie.

Ukonstytuowała się redakcja. W jej skład wchodzi specjaliści wielu dziedzin. Publikacje zawarte w kolejnych tomach będą recenzowane przez niezależnych naukowców. W dziale Miscellanea znajdują się nie tylko rozprawy naukowe. Publikowane będą tam również źródła do dziejów sanktuarium skrzatuskiego i kultu maryjnego. Regularnie przedstawiane będzie kalendarium wydarzeń minionego roku. Honorowy patronat wydawniczy objęła Kolegiacka Kapituła Pilska, która w statutach zobowiązała się do rozkrzewiania kultu Matki Boskiej Bolesnej i jej sanktuarium w Skrzatuszu.

Tadeusz Ceynowa